

INFORMAR I EDUCAR

Per a Miquel Àngel March és pràcticament impossible que una revista de temes ambientals sigui rendible econòmicament a les Balears, no hi ha mercat. Les que hi ha són revistes d'entitats, lligades a un grup que no té afany de lucre sinó de divulgació. De tota manera, March és optimista si compara el panorama amb el de la resta de l'Estat. Segons ell, "els mitjans de comunicació de les Balears tenen una dedicació a temes ambientals i urbanístics elevadíssima. Els temes ambientals copen campanyes electorals, han estat motiu de crisis polítiques i són temes de debat social". Per a March és molt més interessant que siguin els diaris de temàtica general els que tractin els temes ambientals en lloc que siguin revistes específiques que arriben a un sector determinat de la societat. "És important que la premsa informi i que hi hagi periodistes especialitzats en temes de medi ambient". També, a un altre nivell, aposta per incorporar dins del sistema educatiu plantejaments més

compromesos en temes de medi ambient.

El Govern sorgit de les eleccions del maig del 2003 "ha començat amb unes polítiques molt regressives i agressives cap al territori i no sempre responen als programes electorals. Aquestes polítiques representen un retrocés molt important en temes ambientals". Ho diu Miquel Àngel March. El GOB denuncia que la Llei d'acompanyament aprovada el 17 de desembre del 2003 al Parlament suposa la pràctica derogació dels parcs de Llevant a Mallorca, i de Cala d'Hort, a Eivissa. Aquests plantejaments del Govern han tingut una resposta social molt important. "Les manifestacions són un símptoma d'una societat sensibilitzada", March és optimista i, en darrer terme, confia que els plantejaments que fa el nou Govern no acabin per traduir-se en fets. El GOB compta amb 6.500 afiliats a les Balears, d'aquests, 4.500 són a Mallorca. De cara al futur, el GOB vol continuar desenvolupant la tasca científica i de divulgació, al mateix temps que actua com a grup de pressió en defensa del medi ambient.

La qualitat i la varietat dels recursos i de la informació disponibles a la xarxa indiquen fins a quin punt una societat pot ser considerada avançada, revelen

temes fonamentals entre els quals destaca clarament el medi ambient. Però l'interès que, *a priori*, manifesta el ciutadà per l'entorn, contrasta, també clarament, amb els comportaments individuals i socials. Aquesta contradicció de fons sembla ser

una de les preocupacions bàsiques, tal i com destaca el catedràtic de ciències de l'educació, Jaume Sureda, de l'educació ambiental. Jaume Sureda dirigeix, des de la Universitat de les Illes Balears i juntament amb el professor de biologia, Gabriel

La xarxa ambiental de les Illes multiplica les ofertes

El dret a la informació mediambiental a Internet

Constanza Forteza

fins on es compleix el dret a la informació i, en el cas que ens ocupa, el dret específic a la informació mediambiental, base de la mateixa educació ambiental. Aquí i ara, a les Illes, les possibilitats informatives sobre medi ambient es multipliquen, tot i que encara manca molt per fer, en especial que les administracions i les empreses facin públics estudis i dades. Sigui com sigui, les ofertes disponibles creixen i a la xarxa es pot trobar des de l'OMPIB, un observatori mediambiental per a les petites i mitjanes empreses, fins a les diferents pàgines de la Conselleria de Medi Ambient, tot passant per una àmplia varietat d'iniciatives de tipus corporatiu o d'origen privat individual.

Moyà, l'OMPIB, l'Observatori Mediambiental de la Petita i Mitjana Empresa, una web recent on s'ofereixen recursos, legislació, ajuts, actualitat, serveis, directoris i documents a les pimes, un magatzem de possibilitats i una eina educativa perquè les empreses facin pròpies les determinacions sostenibles no com una càrrega sinó com

Pràcticament totes les enquestes diuen que els usuaris accedeixen a Internet per consultar, en primer lloc, matèries relatives a la salut i, a continuació, una sèrie de

WEBS D'INTERÈS AMBIENTAL

Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient www.pnuma.org	Grup d'Ornitologia Balear i Defensa de la Naturalesa. GOB- Menorca www.gobmenorca.com	Observatori Mediambiental de la Petita i Mitjana empresa de les Illes Balears www.ompib.org
Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament www.pnud.org	Grup d'Estudis de la Naturalesa. GEN-GOB Eivissa www.gengob.org	Mediamweb www.mediamweb.com
Agència Europea de Medi Ambient www.eea.eu.int	Amics de la Terra - Mallorca www.amicsdelaterra.org	Webverd www.webverd.com
Ministerio de Medio Ambiente www.mma.es	Amics de la Terra - Eivissa www.amics-terra.org	OBSAM www.obsam.org
Govern de les Illes Balears www.caib.es	Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa www.iucn.org	Institut Menoquí d'Estudis www.webime.org
Estratègia per a la sostenibilitat de les Illes Balears www.forumsostenibilitat.org	UIB www.uib.es	The Albufera International Biodiversity Group www.fsd.nl/TAIB/mainalbu.html
Oficina de Reducció de Residus www.residus.caib.es	IMEDEA www.imedea.uib.es	Fotografia de Mallorca www.mallorcaweb.net/afonib
Grup d'Ornitologia Balear i Defensa de la Naturalesa GOB- Mallorca www.gobmallorca.com	Herbari virtual de les Illes Balears www.herbarivirtual.uib.es	Societat d'Història Natural de les Balears www.mallorcaweb.net/shnb

Aquest llistat es pot completar amb les adreces dels tres consells insulars, especialment pel que fa a l'ordenació territorial, i amb les de molts d'ajuntaments, com el de Calvià, que encetà a les Balears la posada en pràctica de les agendes 21. També hi ha moltes pàgines personals, que tracten temes relatius al medi ambient.

una garantia de futur. De fet, a aquesta mateixa pàgina s'exemplifica aquest argument, tot aportant casos demostratius, amb noms i llinatges, d'empreses d'hoteleria, construcció o industrials que han incorporat bones pràctiques ambientals. L'observatori té una consulta on es pot accedir per demanar un estudi ambiental de l'empresa i beneficiar-se, com un valor de tipus empresarial més, de la difusió d'uns resultats positius.

Jaume Sureda, un estudiós de la xarxa i de les possibilitats educatives que té, ha encapçalat altres iniciatives. És autor de diversos llibres relatius a l'ús d'Internet i dirigeix també MEDIANWEB, una plataforma sobre educació ambiental i interpretació del patrimoni on s'analitzen informacions, publicacions, estudis, darreres normatives, acords internacionals i materials diversos relatius a la pedagogia ambiental. Sureda considera que ja no es pot "infravalorar la intel·ligència de l'usuari" i dir que la sobrea-bundància d'informació fa perdre el rumb, perquè la mateixa

xarxa ja facilita recursos selectius prou sofisticats com per arribar on es vol. Creu que l'oferta ambiental de les Illes a la xarxa s'incrementa i que "de cada vegada n'hi ha més", malgrat que "no podem reaccionar des de l'autosatisfacció", i més en el cas d'un territori discontinu, format per illes, on la comunicació és bàsica i des d'on ens hem d'obrir cap a fora.

Mancances informatives? Encara moltes. Les administracions rarament publiquen els seus informes i les seves dades, difusió que hauria de ser sistemàtica. Prest, la Conselleria de Medi Ambient crearà un centre de documentació virtual, que se sumará a les pàgines específiques de què ja disposa, per exemple, les destinades a la gestió dels residus. Però no hi ha una assumpció global de les obligacions que comporta el dret dels ciutadans a la informació ambiental. Tampoc no ho fan les empreses,

un dèficit especialment important si es té en compte que la principal activitat a les Illes és la turística i que depèn, per tant, de la qualitat de l'entorn.

En el costat positiu de la balança figuren les iniciatives d'una societat civil que es mou. A la xarxa es poden trobar adreces importants, com la de la Societat d'Història Natural, o la de les organitzacions ecologistes com el GOB, a Mallorca i a Menorca. També, la pàgina del GEN-GOB d'Eivissa, o d'Amics de la Terra a Mallorca i les Pitiüses. Tant en un cas com en l'altre donen accés a publicacions impreses, com *L'Ecologista*, estandard, sens dubte, de la premsa ecologista de les Illes.

WEBVERD, obra personal de Biel Perelló, és una de les pioneres en informació mediambiental i una de les més completes. Tampoc no es pot deixar de destacar el portal de la Universitat de les Illes Balears, o l'OBSAM, l'Observatori Social i Ambiental de Menorca, creat a iniciativa del Consell menorquí i exemple excel·lent de comunicació. Totes aquestes alternatives són un complement imprescindible per obrir pas al debat, tant en els aspectes socials i polítics com, sobretot, en els científics. Com també ho és la web de "SA NOSTRA", que dóna accés a la Fundació i a Gea, on el lector pot consultar tota la col·lecció d'aquests quaderns de natura.

La llista és llarga i se'n podrien afegir més. I d'aquí a uns mesos, segurament encara més. I un aspecte final que es pot destacar sobre la informació mediambiental és que té un component clar de denúncia; i de denúncia, a més, de caràcter global. Les dades que es difonen des d'aquí són aprofitades allà, i se sumen a les valoracions sobre una ecologia que no té fronteres. I aquí val la pena recordar que s'han afegit recentment dos aspectes clarament negatius: per un costat, que la situació d'Espanya ha davallat en la relació de països pel que fa a les dotacions tecnològiques i, en segon terme, l'incompliment de l'Estat dels compromisos internacionals relatius a l'emissió de gasos tòxics. Aspectes que es poden valorar en els comentaris de molts dels portals i pàgines webs que, dia a dia, fan una tasca a favor de l'educació ambiental.